

Program enviromentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Program enviromentálního vzdělávání

dle Metodického pokynu k enviromentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě ve školách a školských zařízeních č. j. : č. j. 16745/2008 - 22 v Praze ze dne 27.října 2008 (EVVO)

EVVO se rozumí:

- předávání soustavy znalostí a dovedností, týkajících se vztahů člověka a životního prostředí, problémů životního prostředí z lokálního i globálního hlediska, možností a způsobů k dosažení udržitelného rozvoje
- rozvoje schopností uvažovat v souvislostech a chápat vzájemnou interakci přístupů ekologických, technicko – technologických, ekonomických a sociálních
- podněcování aktivit a tvořivosti, zaměřených na rozvoj ekologického chápání a jednání
- ovlivňování vztahu k přírodě, odpovědnosti za jednání vůči životnímu prostředí, ohleduplnosti a spolupráce v mezilidských vztazích
- působení na vybudování žebříčku životních hodnot a celkového životního stylu

Základním nástrojem enviromentálního vzdělávání ve škole je program enviromentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO).

V tomto programu se snažíme vycházet především z regionálních podmínek a aktuálních potřeb školy a města, s přihlédnutím k speciálním vzdělávacím potřebám našich žáků.

Vzdělávacím cílem enviromentální výchovy je získávání a osvojování informací, vedoucí k pochopení složitosti vzájemné rovnováhy mezi výsledky činností člověka a životního prostředí, vybudování ekologického myšlení a jednání žáků.

Výchovným cílem je vést děti k samostatnosti, odpovědnosti za své chování a jednání, důležitosti vzájemné tolerance a mezilidské komunikace, podněcování vztahu k životnímu prostředí v lokální i globální rovině.

1.Vzdělávání

Školní metodik enviromentálního vzdělávání – akce školícího střediska „ Sluňákov “ v Horce nad Moravou, školení školského zařízení pro pedagogické pracovníky, sledování serverů s ekologickou tematikou a zpracování poznatků do školního vzdělávacího programu.

Pedagogičtí pracovníci – aktivní a tvořivý přístup ke školnímu programu enviromentální výchovy, předávání poznatků na schůzkách předmětových komisí a metodických sdružení jednotlivých stupňů, účast na vzdělávacích akcích.

Aby učitel byl způsobilý k ekologicko – výchovnému působení měl by:

- teoreticky znát základní ekologické, enviromentální, pedagogické, psychologické, ... pojmy a souvislosti v teorii EV
- prakticky umět –analyzovat očekávané výstupy, plánovat postupný rozvoj vědomostí, dovedností a postojů
 - rozklíčovat cílové zaměření vzdělávacích oblastí a posoudit jejich ekologicko - výchovné aspekty
 - zabudovat průřezové téma do vyučovacích předmětů s ohledem na cílové zaměření
 - objevovat a realizovat přesahy do dalších předmětů
 - vést k týmové práci
 - podporovat samostatné myšlení, učení v přímém kontaktu s přírodou a ŽP
 - regionálně se zaměřit
 - organizovat praktické činnosti
 - pěstovat návyky a dovednosti ekologickému myšlení a jednání

2. Školní vzdělávací program

Problematika enviromentálního vzdělávání je zpracována v jednotlivých předmětech ŠVP

Enviromentální výchova a s ní související enviromentální vzdělávání na naší škole je součástí výuky ve všech předmětech. (viz učební plány jednotlivých předmětů ve všech ročnících).

Učíme žáky porozumět nutnosti společného řešení ekologických, ekonomických a sociálních problémů společnosti, a to formami, metodami a činnostmi, které odpovídají věku žáků a specifickým jejich mentálním možnostem.

Samostatný předmět enviromentálního vzdělávání není ve škole realizován.

V návaznosti na školní vzdělávací program můžeme členit samostatný předmět enviromentálního vzdělávání na tři navzájem propojené komponenty: (dělení dle PaedDr. Hany Horké)

1. výchova a vzdělávání o životním prostředí = vědomostní (kognitivní) sféra
 2. výchova pro životní prostředí (hodnoty, postoje) = afektivní sféra
 3. výchova prostřednictvím životního prostředí (zkušenosti, dovednosti) = afektivní doména
- životní prostředí : prostředí vytvořené člověkem – pravidla a zákonitosti fungování obou světů , vzájemné ovlivňování, vzájemná závislost, otázky zdraví a vlivu prostředí na něj
 - hodnota přírody, využívání přírody (zneužívání) a životního prostředí, přírodní zdroje
 - kultura – příroda – společnost : vztah ke krajině, kultura jako zdroj různých pohledů a vztahů k přírodě a společnosti, předsudky a stereotypy, diskriminace a rasismus jako kulturní fenomény, nedorozumění v komunikaci
 - nástroje péče o životní prostředí
 - vývoj vztahů člověka k přírodě
 - přímý kontakt s přírodou (vycházky, exkurze, pobyt v přírodě, ŠvP, ...)
 - vliv prostředí na zdraví (enviromentální aspekty), péče o zdraví, co zdraví škodí a prospívá
 - kvalita života - konzumní životní styl x domácí ekologie
 - zjišťování a posuzování informací, komunikace o problémech životního prostředí
 - angažovanost v řešení problémů ŽP
 - konkrétní aktivity ve prospěch ŽP
 - ekologizace provozu školy, zvelebování a ochrana prostředí (škola, domov, obec, ...)
 - vybudování vlastního postoje k enviromentální problematice, uplatňování v běžném životě
 - předávání ostatním

Pojmy „ vztah člověka k prostředí, udržitelný rozvoj “jsou nezbytným učivem při naplňování klíčových kompetencí

Koncepce enviromentální výchovy vychází z **oblastí** a **cílových kompetencí**:

1. odpovědnost vůči přírodě a kultuře, odpovědnost vůči příštím generacím
2. překonávání primitivního, omezeného antropocentrismu
3. znalosti a porozumění životnímu prostředí včetně vlivů lidské činnosti, odhalování souvislostí, vzájemných vztahů, podmíněnosti

Naplňování klíčových kompetencí umožňují činnosti:

- probudit zájem žáků
- vycházet ze skutečných nebo obecně známých situací
- umět rozpoznat problém
- chápat základní ekologické souvislosti
- rozlišit ekologické a neekologické jednání
- umět formulovat svůj názor na určitý problém
- podněcování k aktivní účasti na řešení problému
- vyslechnout odlišný názor
- uvědomit si nutnost spolupráce
- nacházet nenásilné cesty řešení problému
- pochopit výhody dodržování pravidel
- využívat poznatky v běžném životě a praxi
- předávat získané poznatky, znalosti a pravidla ostatním

Vzdělávání a výchova ve školní družině je také zaměřena na enviromentální vzdělávání

Enviromentální výchova je začleněna do výchovné práce školní družiny, přípravné třídy i činnosti dětí ze znevýhodněného socio – kulturního prostředí . Děti se zapojují do sběrových akcí, učí se třídit odpady, šetřit elektřinou a vodou. Při svých činnostech pracují s přírodními materiály, učí se základům vztahu k neživé přírodě, zvířatům, i k vlastní osobě, kamarádům, rodině a ostatním dospělým.

Jsou vedeny k multikulturní výchově, k potlačování projevu rasové nesnášenlivosti a xenofobie. Učí se respektovat specifika společenských minorit.

3. Organizace enviromentálního vzdělávání

Škola má zpracovaný program enviromentálního vzdělávání

Výuková témata a praktické činnosti, které děti provádějí v rámci enviromentální výchovy jsou třídními učiteli zapisována do třídních knih.

Kontrolu zápisů provádí čtvrtletně školní metodik enviromentálního vzdělávání.

Spolupráce školy s rodinou, obcí, podnikovou sférou, ostatními subjekty

Spolupráce s rodinou se odehrává většinou v rovině třídních schůzek, část rodičů napomáhá dětem při sběrových akcích.

Velmi úspěšnou akcí bylo navázání kontaktů s rodiči prostřednictvím projektové činnosti zaměřené na netradiční řemesla - drátování, košíkářství, keramiku a decoupage.

Každoročně se účastníme akce SVC „ Den bez aut“ .

Spolupráce s podniky – ve škole byla za sponzoringu Severomoravské energetiky zbudována „Duhová dílna“, která slouží k výuce VV a PV, zájmové činnosti dětí i širší veřejnosti.

Organizování celoškolních aktivit, zaměřených na environmentální vzdělávání

Projektový den s ekologickou tematikou. 22. 4. „Den Země.“

Besedy se žáky, zaměřené na třídění odpadu., šetření elektrickou energií, sběr papíru.

Akce k třídění odpadů „Tonda obal na cestách“ Základní školy navštěvují lektoři společnosti EKO -Kom s programem Tonda Obal na cestách. Tuto pojízdnou lektorovanou výstavu, která je realizována na českých školách již od roku 1997, navštívilo za dobu její existence více než 1,8 milionu dětí. Na akci se žáci dozvědí, jak, kam a proč se odpad třídí a co se z něj dále vyrábí. Mají možnost se podívat na vzorky recyklovaných materiálů.

Spolupráce školy s dalšími základními školami, předávání zkušeností

Celoškolní aktivní účast na akci SVČ Lipník „Den bez aut“,

Návštěvy výstavy ZŠ Osecká 315 k environmentální výchově, účast v e výtvarné soutěži.

Využívání středisek a center ekologické výchovy

Sever Horní Maršov – pořádání školy v přírodě pro žáky 1. stupně a vybrané žáky 2. stupně. Návštěva centra ekologické výchovy „Ekoland“ na Škrabalce.

Kontakty školy s nevládními organizacemi, zaměřenými na ekologickou výchovu

Vybavení školy učebními pomůckami pro environmentální vzdělávání

Škola vlastní „Zelený balíček“, literaturu s ekologickou tematikou, materiály SEV „Sluňákov“ v Horce nad Moravou, soubor pracovních listů k environmentální výchově, DVD, výukové programy s environmentální tematikou.

Ekologizace provozu školy (šetření energií, třídění odpadu)

Ve škole celoročně probíhá tříděný sběr PET lahví, sběr papíru.

V podzimních měsících probíhá sběr kaštanů a žaludů, v zimě sušíme pomerančovou kůru.

Sběrné nádoby jsou na chodbách školy, sběrné kontejnery jsou umístěny ve školním dvoře.

